ECLI:LV:AT:2025:0630.A420218922.19.L

Lieta Nr. A420218922, SKA-669/2025

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 30.jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senatore referente Ieva Višķere, senatori Jānis Pleps un Līvija Slica

rakstveida procesā izskatīja biedrības „Mežaparka attīstības biedrība” blakus sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2025.gada 13.maija lēmumu, ar kuru atteikts pieņemt biedrības „Mežaparka attīstības biedrība” kasācijas sūdzību.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 10.aprīļa spriedumu noraidīts pieteicējas biedrības „Mežaparka attīstības biedrība” un citu līdzpieteicēju pieteikums par Rīgas valstspilsētas pašvaldības Pilsētas attīstības departamenta 2022.gada 9.maija lēmuma Nr. DA-22-12429-nd atcelšanu.

Pieteicēja par minēto spriedumu 2025.gada 11.maijā iesniedza kasācijas sūdzību.

[2] Ar apgabaltiesas tiesneša 2025.gada 13.maija lēmumu pieteicējas kasācijas sūdzību atteikts pieņemt. Ievērojot, ka atbilstoši Administratīvā procesa likuma 329.panta pirmajai daļai kasācijas sūdzību var iesniegt viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, tiesnesis atzina, ka pieteicēja, iesniedzot kasācijas sūdzību 11.maijā, ir nokavējusi kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu. Tiesnesis argumentēja, ka termiņa pēdējā diena – 2025.gada 10.maijs, lai arī bija sestdiena, atbilstoši Ministru kabineta 2024.gada 30.aprīļa rīkojumam Nr. 332 „Par darba dienu pārcelšanu 2025.gadā” (turpmāk – MK rīkojums) bija noteikta kā darba diena. Līdz ar to, tiesneša ieskatā, kasācijas sūdzība bija iesniedzama ne vēlāk kā 2025.gada 10.maijā.

[3] Pieteicēja par minēto tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Blakus sūdzībā norādīts, ka mēneša termiņš kasācijas sūdzības iesniegšanai par spriedumu, kas sastādīts 2025.gada 10.aprīlī, izbeidzas 2025.gada 11.maijā, nevis 10.maijā. Turklāt, pat ja pieņemtu, ka termiņš beidzas 10.maijā, konkrētajā gadījumā tā bija sestdiena, līdz ar to kasācijas sūdzību varēja iesniegt līdz nākamajai darba dienai. Pieteicēja uzsver, ka MK rīkojums ir saistošs no valsts budžeta finansētajās institūcijās strādājošajiem, nevis ikvienam Latvijas iedzīvotājam, un tas nevar atcelt likumā noteikto termiņa izbeigšanās regulējumu.

Motīvu daļa

[4] Blakus sūdzības tiesvedības kārtībā Senātam jāizvērtē, vai apgabaltiesas tiesnesis pamatoti atzinis, ka pieteicēja, kasācijas sūdzību par apgabaltiesas 2025.gada 10.aprīļa spriedumu iesniedzot 2025.gada 11.maijā, ir nokavējusi kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu.

[5] Administratīvā procesa likuma 329.panta pirmā daļa noteic, ka kasācijas sūdzību var iesniegt viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas.

Šajā sakarā vispirms norādāms, ka pieteicēja kļūdās, uzskatot, ka kasācijas sūdzības iesniegšanai paredzētais mēneša termiņš konkrētajā gadījumā beidzās 2025.gada 11.jūnijā.

Atbilstoši Administratīvā procesa likumam procesuālais termiņš, kas aprēķināms mēnešos, sākas nākamajā dienā pēc datuma vai pēc notikuma, kurš nosaka tā sākumu. Savukārt šāda termiņa pēdējā diena ir termiņa pēdējā mēneša *attiecīgais datums* (42.panta pirmā daļa un 43.panta pirmā daļa). Kā skaidrots Senāta judikatūrā, saskaņā ar minētajām tiesību normām kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa pirmā diena ir nākamā diena pēc sprieduma sastādīšanas dienas. Savukārt kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņa pēdējā diena, kā paredzēts likumā, ir nākamā mēneša attiecīgais datums, ar jēdzienu *attiecīgais datums* apzīmējot to datumu vai notikumu, kurš nosaka termiņa sākumu. Līdz ar to, tā kā sprieduma pārsūdzības termiņa sākumu nosaka tā sastādīšanas dienas datums, tad kasācijas sūdzības pēdējā iesniegšanas diena ir nākamā mēneša diena, kas atbilst sprieduma sastādīšanas dienas datumam, ja šajā mēnesī ir tāds datums (*Senāta 2021.gada 1.februāra rīcības sēdes lēmuma lietā Nr. SKA-803/2021, ECLI:LV:AT:2021:0201.A420182919.23.L, 3.punkts*).

Ievērojot minēto, sprieduma, kura sastādīšanas diena ir 2025.gada 10.aprīlis, pārsūdzībai noteiktā mēneša termiņa pirmā diena ir 2025.gada 11.aprīlis, bet pēdējā diena – 2025.gada 10.maijs.

Senāts vērš pieteicējas uzmanību: ja mēneša termiņu sprieduma pārsūdzībai skaitītu tā, kā to par pareizu uzskata pieteicēja, proti, par attiecīgo datumu Administratīvā procesa likuma 43.panta pirmās daļas izpratnē uzskatot nākamā mēneša datumu, kas atbilst datumam, kurā iekrīt pārsūdzības termiņa pirmā diena, tad pārsūdzības termiņš faktiski sanāktu viens mēnesis un viena diena. Tas uzskatāmi redzams, piemēram, tajos gadījumos, kad spriedums sastādīts mēneša pēdējā datumā; – ja šādā gadījumā termiņu skaitītu tā, kā to vēlas pieteicēja, tad sprieduma pārsūdzēšanai termiņš būtu ne tikai viss nākamais mēnesis, bet arī vēl aiznākamā mēneša pirmā diena, proti, viens pilns mēnesis un vēl viena diena. Turklāt tajos gadījumos, kad sprieduma sastādīšanas datums iekristu tādā mēnesī, kurā ir 31 diena un kuram seko mēnesis ar 31 dienu, sprieduma pārsūdzēšanas termiņam sanāktu 32 dienas, kas acīmredzami nevar tikt uzskatīts par mēnesi ilgu termiņu, ņemot vērā, ka gada ietvaros nevienā mēnesī nav 32 dienas.

[6] Vienlaikus Senāts nepiekrīt apgabaltiesas tiesnesim, ka pieteicēja, kasācijas sūdzību konkrētajā gadījumā iesniedzot 2025.gada 11.maijā, ir nokavējusi kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu.

Administratīvā procesa likuma 43.panta otrā daļa tiešā tekstā noteic: ja termiņa pēdējā diena ir sestdiena, svētdiena vai likumā noteikta svētku diena, termiņa pēdējā diena ir nākamā darba diena. Tādējādi atbilstoši minētajai tiesību normai gadījumā, kad termiņa pēdējā diena iekrīt sestdienā, svētdienā vai valstī noteiktā svētku dienā, termiņš izbeidzas nevis šajā dienā, bet gan nākamajā darba dienā, proti, termiņa pēdējā diena tiek „pārlikta” uz nākamo darba dienu. Likums nenoteic, ka šajā ziņā nozīme būtu tam, vai konkrētā sestdiena kādām institūcijām vai personu grupām izņēmuma gadījumā tomēr ir noteikta kā diena, kurā ir jāstrādā (darba diena). No procesuālā termiņa skaitīšanas viedokļa likums tam nepiešķir nekādu nozīmi.

Senāta ieskatā, Administratīvā procesa likuma 43.panta otrajā daļā ietvertā tiesiskā regulējuma jēga, no vienas puses, ir nodrošināt to, ka procesuālā termiņa pēdējā diena netiek noteikta tādā dienā, kas lielākajai sabiedrības daļai (kā privātpersonām, tā arī valsts pārvaldes institūcijām) parasti ir brīvdiena. No otras puses, šā regulējuma jēga ir nodrošināt tiesisko noteiktību, proti, to, lai termiņa skaitīšanas kārtība būtu skaidri noteikta, ikvienam saprotama un vienveidīga, neatkarīgi no tā, ka ir atsevišķi gadījumi, kad sestdiena kādām institūcijām tiek noteikta kā darba diena. Šāds regulējums atvieglo termiņa skaitīšanu (neprasa sekot līdzi tam, vai Ministru kabinets kādu sestdienu no valsts budžeta finansējamām institūcijām noteicis par darba dienu) un tādējādi ir privātpersonām draudzīgāks.

[7] Senāts piekrīt pieteicējai, ka MK rīkojumā par darba dienu pārcelšanu noteiktais nav speciālā tiesību norma iepretim Administratīvā procesa likuma 43.panta otrajai daļai. Šis rīkojums vispār nav normatīvais tiesību akts – tas ir tiesību akts, ar kuru tiek noteikts darba laiks un darba organizācija no valsts budžeta finansējamās institūcijās, proti, ar kuru no valsts budžeta finansējamām institūcijām un attiecīgi – šādās institūcijās

nodarbinātajiem tiek noteiktas pārceltās darba dienas. Šis rīkojums nemaina to, ka 2025.gada 10.maijs bija sestdiena, un nevar atcelt Administratīvā procesa likuma 43.panta otrajā daļā tieši noteiktu termiņa skaitīšanas regulējumu.

[8] Ievērojot minēto, tā kā konkrētajā gadījumā mēneša termiņa pēdējā diena bija 2025.gada 10.maijs, proti, sestdiena, tad pieteicējai atbilstoši Administratīvā procesa likuma 43.panta otrajai daļai bija tiesības paļauties uz to, ka pārsūdzības termiņa pēdējā diena „pārceļas" uz nākamo darba dienu, proti, pirmdienu – 2025.gada 12.maiju. Tādējādi, iesniedzot kasācijas sūdzību 2025.gada 11.maijā, pieteicēja nebija nokavējusi kasācijas sūdzības iesniegšanas termiņu.

[9] Ievērojot minēto, Senāts secina, ka apgabaltiesas tiesneša lēmums ir atceļams un lieta nosūtāma atpakaļ Administratīvajai apgabaltiesai procesuālo darbību sakarā ar iesniegto kasācijas sūdzību veikšanai.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 129.[1]panta pirmās daļas 1.punktu, 323.panta pirmās daļas 2.punktu un 324.panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atcelt Administratīvās apgabaltiesas tiesneša 2025.gada 13.maija lēmumu un nosūtīt lietu Administratīvajai apgabaltiesai procesuālo darbību veikšanai saistībā ar biedrības „Mežaparka attīstības biedrība" iesniegto kasācijas sūdzību;

atmaksāt /Persona A/ par biedrības „Mežaparka attīstības biedrība" blakus sūdzību samaksāto drošības naudu 15 *euro*.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Višķere J. Pleps L. Slica